

Redovisning och värdering av finansiella instrument

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2002/03:121 Redovisning och värdering av finansiella instrument. I propositionen lämnas förslag till lagändringar för genomförandet i svensk rätt av ett EG-direktiv som innehåller redovisningsregler för icke-finansiella företag och för kreditinstitut och värdepappersbolag. Förslaget innefattar bl.a. nya värderingsbestämmelser och nya krav på tilläggsupplysningar. Regeringen föreslår en möjlighet att tillämpa de nya reglerna fr.o.m. den 1 januari 2004. Beträffande kreditinstitut och värdepappersbolag föreslås att dessa skall vara skyldiga att tillämpa värderingsreglerna fr.o.m. år 2005.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Utskottet anser emellertid att övergångstiden för kreditinstitut och värdepappersbolag bör förlängas något och föreslår därför att sådana företag skall vara skyldiga att tillämpa de nya reglerna vid upprättandet av redovisningar från det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2006 eller senare. I övrigt föreslår utskottet att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Redovisning och värdering av finansiella instrument.....	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	12

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redovisning och värdering av finansiella instrument

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag med den ändringen att i punkt 2 övergångsbestämmelserna årtalet ”2004” skall bytas ut mot ”2005”,
3. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
4. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).

Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:121.

Stockholm den 30 oktober 2003

På lagutskottets vägnar

Inger René

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Inger René (m), Marianne Carlström (s), Raimo Pärssinen (s), Jan Ertsborn (fp), Christina Nenes (s), Hillevi Larsson (s), Tasso Stafilidis (v), Maria Hassan (s), Bertil Kjellberg (m), Rezene Tesfazion (s), Martin Andreasson (fp), Anneli Särnblad Stoops (s), Henrik von Sydow (m), Niclas Lindberg (s), Johan Löfstrand (s), Ingemar Vänerlöv (kd) och Annika Qarlsson (c).

Redogörelse för ärendet

I maj 2001 antogs ett EG-direktiv om redovisning och värdering av finansiella instrument (2001/65/EG). Genom direktivet ändrades redovisningsdirektiven och bankredovisningsdirektivet.

Inom Justitiedepartementet upprättades därefter en promemoria som behandlar genomförandet av direktivet såvitt gäller icke-finansiella företag (Ds 2002:42), och inom Finansdepartementet upprättades en promemoria som behandlar motsvarande frågor för finansiella företag (Ds 2002:61). I promemoriorna behandlas även en fråga om redovisning av s.k. omvända förvärv.

Promemoriorna har remissbehandlats och ligger till grund för förslagen i propositionen.

I propositionen föreslår regeringen – efter hörande av Lagrådet – att riksdagen antar i propositionen framlagda förslag till ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag samt aktiebolagslagen (1975:1385).

Regeringens förslag återfinns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2.

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande.

Företrädare för Svenska Bankföreningen, Svenska Handelsbanken, AB Svensk Exportkredit och Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB har inför utskottet framfört synpunkter på propositionens lagförslag. Vidare har en utfrågning ägt rum med företrädare för Justitiedepartementet och Finansdepartementet. I ärendet har även inkommit tre skrivelser, en från Svenska Bankföreningen, en från Fristående Sparbankers Riksförbund samt en gemensam från AB Svensk Exportkredit, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB och Kommuninvest i Sverige AB.

Utskottets överväganden

Redovisning och värdering av finansiella instrument

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens lagförslag med den ändringen att övergångstiden för kreditinstitut och värdepappersbolag förlängs med ett år. Ändringen innebär att kreditinstitut och värdepappersbolag skall vara skyldiga att tillämpa de nya reglerna vid upprättandet av redovisningar från det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2006 eller senare.

Bakgrund

Inom EG har det utfärdats flera direktiv som behandlar frågor om företagens redovisning. Direktiven har till syfte att inom gemenskaperna skapa en minsta gemensam skyddsnivå för delägare, borgenärer och andra som träder i förbindelse med ett företag. Redovisningsdirektiven innehåller bl.a. bestämmelser om årsredovisning i aktiebolag och vissa handelsbolag samt bestämmelser om skyldigheten för samma företag att upprätta koncernredovisning. Särskilda direktiv har antagits beträffande redovisningen för kreditinstitut och värdepappersbolag (bankredovisningsdirektivet) samt för försäkringsföretag (försäkringsredovisningsdirektivet).

I syfte att anpassa den svenska lagstiftningen på redovisningsområdet till EG-direktiven infördes den 1 januari 1996 tre nya lagar, årsredovisningslagen (1995:1554), lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag samt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (prop. 1995/96:10, bet. LU4). Årsredovisningslagen skall tillämpas av samtliga företag som är skyldiga att avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning, med undantag för finansiella företag som skall tillämpa lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag respektive lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Årsredovisningslagen innehåller bestämmelser angående företagets offentliga redovisning, dvs. om årsredovisning, koncernredovisning och delårsrapporter m.m.

Kommissionen publicerade år 1995 ett meddelande om en ny strategi på redovisningsområdet. Den nya strategin innebar att Europeiska unionen skall lägga hela sin tyngd bakom det internationella harmoniseringsförfarande som International Accounting Standards Board (IASB) står bakom. Enligt kommissionen är det nödvändigt att vidta åtgärder som garanterar att befintliga International Accounting Standards (IAS) – dvs. de redovisningsstandarder som IASB har gett ut – är förenliga med EG:s redovisningsdirektiv och att kommande standarder kommer att överensstämma med gemenskapslagstift-

ningen. I ett senare meddelande från år 2000 konstaterade kommissionen bl.a. att de standarder som IASB står bakom borde utgöra en utgångspunkt för den europeiska harmoniseringen på redovisningsområdet.

Medlemsstaterna har därefter i olika sammanhang ställt sig bakom en utveckling i den riktning som kommissionen har föreslagit. Det har bl.a. kommit till uttryck genom antagandet den 1 maj 2001 av ett EG-direktiv om redovisning och värdering av finansiella instrument. Genom direktivet ändrades redovisningsdirektiven och bankredovisningsdirektivet. Innehållet i ändringsdirektivet svarar mot en standard som IASB antog under år 1998, IAS 39. I standarden behandlas frågor om redovisning och värdering av finansiella instrument. Av standarden följer att vissa finansiella instrument löpande skall värderas till verkligt värde. Ett finansiellt instrument definieras av IASB som varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller ett egetkapitalinstrument i ett annat företag. Standarden kommer därmed att beröra en mycket stor del av de poster som vanligen förekommer i ett företags redovisning.

I sammanhanget bör även nämnas att kommissionen har tagit initiativ till en förordning om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Förordningen antogs den 7 juni 2002 (IAS-förordningen). Enligt IAS-förordningen skall alla europeiska företag vars värdepapper är noterade på en reglerad marknad senast fr.o.m. år 2005 upprätta sina koncernredovisningar enligt de IAS som kommissionen godkänner för tillämpning inom EU. Detta krav gäller direkt i medlemsstaterna, utan att några nationella lagstiftningsåtgärder behöver eller ens får vidtas. Medlemsstaterna kan utsträcka tillämpningsområdet för de antagna redovisningsstandarderna, t.ex. genom att föreskriva att även andra företag skall följa standarderna.

Propositionen

I propositionen anføres att Sverige till följd av sitt medlemskap i EU är skyldigt att införliva bestämmelserna i direktivet om redovisning och värdering av finansiella instrument med den svenska rättsordningen. Regeringen föreslår att direktivets bestämmelser tas in i årsredovisningslagen och lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Enligt direktivet skall medlemsstaterna i fråga om samtliga bolag eller vissa kategorier av bolag tillåta eller fordra en värdering till verkligt värde av finansiella instrument. Medlemsstaterna får alltså själva besluta om bestämmelserna om värdering till verkligt värde skall vara tvingande eller inte. De får också utforma de nationella bestämmelserna så att dessa omfattar antingen alla eller enbart vissa kategorier av bolag.

När det gäller de *icke-finansiella företagen* föreslås en reglering där alla årsredovisningsskyldiga företag skall ges en möjlighet, men inte en skyldighet, att använda sig av de nya värderingsreglerna. Varje företag får således en möjlighet att på egen hand avgöra om det finns anledning att gå över till de nya reglerna. Enligt regeringen kan detta visserligen leda till sämre jämförbarhet mellan olika företag. Beträffande de företag som har störst allmänt

intresse, nämligen de noterade företagen, torde emellertid de nya reglerna ändå komma att bli tvingande fr.o.m. år 2005 när IAS-förordningen träder i kraft. Dessa företag kommer alltså, anför regeringen, under alla förhållanden att upprätta jämförbara redovisningar inom en nära framtid.

Beträffande *kreditinstitut* och *värdepappersbolag* anför regeringen att finansiella instrument utgör ett dominerande inslag i sådana företags balansräkningar. Enhetliga värderingsprinciper är därför avgörande för att finansiell information skall vara jämförbar mellan dessa företag. De nya reglerna överensstämmer också med vad som på internationell nivå betraktas som en rättvisande redovisning. Goda möjligheter till jämförelser mellan olika kreditinstitut och värdepappersbolag samt en rättvisande redovisning är, anför regeringen, också viktigt med hänsyn till de särskilda skyddsintressen som finns i dessa företag. En värdering till verkligt värde överensstämmer vidare bäst med kreditinstitutens och värdepappersbolagens interna styr- och kontrollsystem. I propositionen konstaterar regeringen att kreditinstitut och värdepappersbolag i hög grad har utnyttjat den nuvarande optionen att värdera derivat och vissa överlåtbara värdepapper till verkligt värde. Vidare understryker regeringen att de finansiella företagen under alla förhållanden måste ha rutiner och resurser för att värdera sina finansiella instrument till verkligt värde bl.a. för att kunna lämna de tilläggsupplysningar som krävs enligt Finansinspektionens redovisningsföreskrifter. Mot denna bakgrund anser regeringen att kreditinstitut och värdepappersbolag skall vara skyldiga att tillämpa direktivets värderingsprinciper.

Den i propositionen föreslagna lagregleringen i övrigt innebär sammanfattningsvis följande. Icke-finansiella företag skall ha möjlighet att använda sig av de nya bestämmelserna om värdering av finansiella instrument såväl vid upprättandet av årsredovisningen som vid upprättandet av koncernredovisningen. Kreditinstitut och värdepappersbolag skall vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna både i årsredovisningen och i koncernredovisningen. Regeringen gör bedömningen att huvudregeln liksom hittills bör vara att samma värderingsprinciper skall tillämpas i både koncernredovisningen och årsredovisningen. Huvudregeln bör, liksom hittills, kunna frångås om det finns särskilda skäl. Finansiella instrument skall – med vissa undantag – kunna redovisas till verkligt värde. Det verkliga värdet skall bestämmas på grundval av det finansiella instrumentets marknadsvärde eller med hjälp av sådana värderingsmetoder som ger en god uppskattning av marknadsvärdet. Säkrade poster som redovisas i balansräkningen skall värderas enligt samma principer som säkringsinstrumentet. Värdeförändringar på finansiella instrument skall som huvudregel redovisas i resultaträkningen. Vissa slag av värdeförändringar skall dock redovisas direkt i eget kapital. Nuvarande regler i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag om värdering till verkligt värde av överlåtbara värdepapper som är omsättningstillgångar tas bort och det preciseras att vissa värderingsregler i lagen inte skall gälla för finansiella instrument som värderas enligt de nya reglerna om verkligt värde. Regeringen gör bedömningen att det med hänsyn till direktivet

inte finns någon möjlighet för kreditinstitut och värdepappersbolag att anskaffningsvärdera finansiella instrument som används för att säkra värdeförändringar eller framtida kassaflöden hänförliga till finansiella instrument som anskaffningsvärderas. Icke-finansiella företag skall i sina årsredovisningar och, i förekommande fall, koncernredovisningar lämna de tilläggsupplysningar om finansiella instrument m.m. som anges i ändringsdirektivet. Bland annat skall upplysningar lämnas om förekommande derivatinstrument. Företag som inte har värderat sina finansiella instrument till verkligt värde och som har högst tio anställda och högst 24 miljoner kronor i tillgångar skall dock inte vara skyldiga att lämna uppgifter om derivatinstrument. I förvaltningsberättelsen skall lämnas särskilda upplysningar om risker m.m., knutna till företagets finansiella instrument. Detta skall dock inte gälla för företag med högst tio anställda och högst 24 miljoner kronor i tillgångar. Kreditinstitut och värdepappersbolag skall i sina årsredovisningar och, i förekommande fall, koncernredovisningar lämna de tilläggsupplysningar som anges i ändringsdirektivet. Dessa bolag skall vidare, i not eller i balansräkningen, upplysa om det belopp av fritt eget kapital som inte kan anses utdelningsbart med beaktande av tillämpliga stabilitetsregler för rörelsen. Vissa andra regler om tilläggsupplysningar i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag justeras med hänsyn till de nya reglerna för värdering av finansiella instrument. Kreditinstitut och värdepappersbolag skall i förvaltningsberättelsen lämna särskilda upplysningar om risker m.m. knutna till företagets finansiella instrument.

I propositionen behandlas även frågor om realiserade vinster och kapital-skydd. Den föreslagna lagregleringen på det området innebär sammanfattningsvis följande. Beträffande realiserade vinster i icke-finansiella företag gör regeringen bedömningen att det för närvarande inte bör införas några utdelningsbegränsningar som särskilt avser realiserade vinster. Vad gäller realiserade vinster i finansiella företag föreslår regeringen att den nuvarande skyldigheten för kreditinstitut och värdepappersbolag att sätta av vissa realiserade vinster till en särskild fond för realiserade vinster under bundet eget kapital avskaffas. Regeringen gör bedömningen att skyldigheten för försäkringsföretag att sätta av vinster till sådana fonder bör inte behandlas i detta sammanhang. Vidare gör regeringen bedömningen att det för närvarande inte bör införas några nya upplysningskrav i förvaltningsberättelsen när det gäller av styrelsen föreslagna vinstdispositioner i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening. Regeringen föreslår att styrelsen i kreditinstitut och värdepappersbolag skall, i sitt förslag till vinstdisposition, lämna upplysningar om de överväganden som gjorts med hänsyn till tillämpliga ekonomiska stabilitetsregler för den finansiella rörelse som bedrivs. Regeringen gör bedömningen att det för närvarande inte bör införas några nya upplysningskrav i förvaltningsberättelsen när det gäller av styrelsen föreslagna vinstdispositioner i skadeförsäkringsbolag och livförsäkringsbolag som får dela ut vinst.

Propositionen innehåller också ett förslag beträffande s.k. omvända förvärv. Regeringen föreslår att om ett företag har förvärvat ett annat företag genom att betala med andelar som det självt har gett ut och kontrollen över det förvärvande företaget som en följd av det övergår till nya ägare (omvänt förvärv), skall vid åtföljande upprättande av koncernredovisning det förvärvade företaget anses som moderföretag och det förvärvande företaget som dotterföretag.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004. I fråga om icke-finansiella företag skall bestämmelserna tillämpas vid upprättande av redovisningar för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2004 eller senare. Kreditinstitut och värdepappersbolag får tillämpa bestämmelserna första gången vid upprättandet av redovisningar för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2004 eller senare. De skall dock vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna vid upprättandet av redovisningar för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2005 eller senare.

Utskottets ställningstagande

Propositionen innehåller alltså förslag till lagändringar för genomförande i svensk rätt av ett EG-direktiv som bygger på redovisningsstandarden IAS 39. Regeringen föreslår att icke-finansiella företag skall ges en möjlighet att tillämpa värdering till verkligt värde för finansiella instrument medan det för kreditinstitut och värdepappersbolag föreslås tvingande bestämmelser. Enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag har kreditinstitut och värdepappersbolag redan i dag en möjlighet att värdera många finansiella instrument till verkligt värde. Betydelse i sammanhanget har även att noterade företag, enligt IAS-förordningen, senast fr.o.m. år 2005 skall upprätta sina koncernredovisningar enligt de IAS som kommissionen godkänner för tillämpning inom EU.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen. Under beredningen av ärendet har utskottet emellertid erfarit att redovisningsstandarden IAS 39 är föremål för omarbetningar och att IASB har för avsikt att senast i mars 2004 anta en reviderad IAS 39. Utskottet har vidare erfarit att EU-kommittén för redovisningsfrågor avvaktar med att godkänna IAS 39 för obligatorisk tillämpning för noterade företag inom EU enligt IAS-förordningen till dess att den omarbetade versionen fastställts av IASB.

Med hänvisning till den pågående revideringen av IAS 39 har Svenska Bankföreningen, Svenska Handelsbanken och Fristående Sparbankers Riksförbund framfört synpunkten att kreditinstitut och värdepappersbolag, på samma sätt som föreslås för de icke-finansiella företagen, skall ges en möjlighet – inte en skyldighet – att tillämpa direktivets värderingsregler. AB Svensk Exportkredit, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag SBAB och Kommuninvest i Sverige AB har framfört synpunkten att övergångstiden för kreditinstitut och värdepappersbolag bör förlängas så att direktivets värderingsbestämmelser blir tvingande för kreditinstitut och värdepappersbolag först fr.o.m. den 1 januari 2007.

Vad först gäller frågan om de nya värderingsbestämmelserna bör vara tvingande för kreditinstitut och värdepappersbolag anser utskottet att enhetliga värderingsprinciper är avgörande för att finansiell information skall vara jämförbar mellan finansiella företag. Med hänsyn till den erfarenhet av finansiella instrument som sådana företag har kan det inte, enligt utskottets mening, anses betungande med en redovisning till verkligt värde. Därtill kommer att en majoritet av företagen redan i dag tillämpar en liknande marknadsvärdering för vissa finansiella instrument. Mot denna bakgrund har utskottet inte någon annan uppfattning än regeringen och anser således att kreditinstitut och värdepappersbolag skall vara skyldiga att tillämpa direktivets värderingsprinciper.

Utskottet övergår härfter till att behandla frågan från vilken tidpunkt kreditinstitut och värdepappersbolag skall vara skyldiga att tillämpa de nya värderingsreglerna. I propositionen har regeringen, som tidigare redovisats, föreslagit att reglerna skall vara tvingande för sådana företag fr.o.m. 2005. Om de föreslagna ändringarna av IAS 39 antas är det osäkert om dessa kommer att vara helt förenliga med samtliga bestämmelser som föreslås i förevarande proposition. En anpassning till den reviderade IAS 39 blir då nödvändig, eventuellt efter det att motsvarande justeringar gjorts i det underliggande direktivet. En sådan anpassning hinner inte genomföras så att de kan tillämpas av bolagen fr.o.m. år 2005. I sammanhanget måste även beaktas att EU-kommittén för redovisningsfrågor har för avsikt att godkänna IAS 39 för obligatorisk tillämpning för noterade företag inom EU enligt IAS-förordningen så snart en reviderad version fastställts av IASB. Detta innebär att noterade företag fr.o.m. år 2005 kommer att bli skyldiga att tillämpa de nya värderingsprinciperna vid upprättandet av sina koncernredovisningar. För att undvika att olika värderingsprinciper tillämpas i koncernredovisningen respektive årsredovisningen anser utskottet att det är angeläget att övergångstiden inte förlängs längre än nödvändigt. Enligt utskottets mening torde en förlängning med ett år vara tillräcklig för att nödvändiga anpassningar till en reviderad IAS 39 skall kunna genomföras.

Utskottet föreslår således att en ändring görs i övergångsbestämmelserna till lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som innebär att sådana företag skall vara skyldiga att tillämpa de nya reglerna vid upprättandet av redovisningar för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2006 eller senare. För det fall det skulle visa sig att övergångstiden behöver förlängas ytterligare förutsätter utskottet att regeringen omgående återkommer med erforderliga lagförslag. Utskottet har i övrigt inte något att erinra mot lagförslagen eller de bedömningar som görs i propositionen och föreslår därför att riksdagen antar lagförslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2002/03:121 Redovisning och värdering av finansiella instrument:

Riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag,
4. lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om årsredovisningslagen (1995:1554)

dels att 4 kap. 3, 9 och 11 §§, 5 kap. 5 §, 6 kap. 1 § och 7 kap. 18 §, rubriken närmast före 5 kap. 5 § samt bilaga 1 skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas nio nya paragrafer, 4 kap. 14 a–14 e §§, 5 kap. 4 a, 4 b och 4 c §§ och 7 kap. 22 a §, samt närmast före nya 4 kap. 14 a och 14 e §§ och 5 kap. 4 a § nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.****3 §**

Anläggningstillgångar skall tas upp till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning (anskaffningsvärdet), om inte annat följer av 4–6 § eller 12 §.

I anskaffningsvärdet för en förvärvad tillgång skall räknas in, utöver inköpspriset, utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

I anskaffningsvärdet för en tillverkad tillgång skall räknas in, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader.

Ränta på kapital som har lånats för att finansiera tillverkningen av en tillgång får räknas in i anskaffningsvärdet till den del räntan hänför sig till tillverkningsperioden. Om ränta har räknats in i anskaffningsvärdet, skall upplysning om detta och det belopp som har räknats in lämnas i en not.

Utgifter för värdehöjande förbättringar av en tillgång får räknas in i anskaffningsvärdet, om de har lagts ned under räkenskapsåret eller balansrats från tidigare år.

9 §²

Omsättningstillgångar skall, om inte annat följer av 10 eller 12 §, tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Omsättningstillgångar skall, om inte annat följer av 10 §, 12 §, 14 a § eller 14 e §, tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG av den 27 september 2001 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG och 86/635/EEG med avseende på värderingsreglerna för årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag samt i banker och andra finansiella institut (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28, Celex 32001L0065).

² Senaste lydelse 1999:1112.

Med anskaffningsvärde förstås, om inte annat följer av 11 §, utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. Vid bestämmandet av anskaffningsvärdet tillämpas 3 § andra–fjärde styckena.

Med *det verkliga värdet* avses försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Om det finns särskilda skäl, får *det verkliga värdet* bestämmas till återanskaffningsvärdet, i förekommande fall med avdrag för inkurans, eller något annat värde som är förenligt med 2 kap. 2 och 3 §§.

Med återanskaffningsvärde avses det belopp som motsvarar den utgift för anskaffandet som företaget skulle ha haft, om tillgången anskaffats på balansdagen.

Om företaget drivs av en fysisk person eller ett dödsbo, får djur i jordbruk eller renskötsel värderas till det värde som fastställs av Riksskatteverket.

11 §³

Anskaffningsvärdet för varulager av likartade tillgångar får beräknas enligt först-in-först-ut-principen, enligt vägda genomsnittspriser eller enligt någon annan liknande princip. Sist-in-först-ut-principen får inte tillämpas.

Om det värde som framkommer vid en sådan beräkning väsentligt avviker från varulagrets *verkliga värde* på balansdagen, skall skillnadsbeloppet anges i en not med fördelning på de i balansräkningen upptagna posterna. Det *verkliga värdet* skall därvid beräknas enligt 9 § tredje stycket första meningen.

Om det värde som framkommer vid en sådan beräkning väsentligt avviker från varulagrets *nettoförsäljningsvärde* på balansdagen, skall skillnadsbeloppet anges i en not med fördelning på de i balansräkningen upptagna posterna. *Nettoförsäljningsvärdet* skall därvid beräknas enligt 9 § tredje stycket första meningen.

Bestämmelsen i andra stycket gäller inte företag som avses i 3 kap. 8 § andra stycket.

Värdering av finansiella instrument

14 a §

Derivatinstrument och andra finansiella instrument får tas upp till sitt verkliga värde, om inte annat följer av 14 b §.

Det verkliga värdet skall bestämmas på grundval av instrumentets marknadsvärde. Om något

³ Senaste lydelse 1999:1112.

marknadsvärde inte kan bestämmas för ett instrument men däremot för dess beståndsdelar eller för ett likartat instrument, skall det verkliga värdet bestämmas på grundval av beståndsdelarnas eller det likartade instrumentets marknadsvärde. Om inte heller en sådan värdering är möjlig, skall det verkliga värdet bestämmas med hjälp av sådana allmänt accepterade värderingsmodeller och värderingsmetoder som ger en rimlig uppskattning av marknadsvärdet.

Värdering enligt första stycket får ske enbart om samtliga företags finansiella instrument, utom sådana som enligt 14 b § inte fås upp till verkligt värde, värderas på samma sätt.

14 b §

Följande finansiella instrument får inte värderas enligt 14 a §:

- 1. finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument,*
- 2. lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål,*
- 3. andelar i dotterföretag, intresseföretag eller samriskföretag,*
- 4. eget kapitalinstrument som företaget självt har gett ut,*
- 5. avtal om villkorad ersättning i samband med förvärv och samgåenden,*
- 6. skulder, med undantag för skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument, samt*
- 7. andra finansiella instrument, som är av sådan särskild karaktär att de enligt vad som är allmänt accepterat bör redovisas på annat sätt.*

Värdering enligt 14 a § får inte heller ske, om en sådan värdering

inte skulle ge ett tillförlitligt värde på det finansiella instrumentet.

14 c §

Vid tillämpningen av 14 a och 14 b §§ skall avtal som avser rå- och stapelvaror och ger endera parten rätt att reglera avtalet med kontanter eller med något annat finansiellt instrument anses som derivatinstrument. Detta gäller dock inte om avtalet

1. ingicks för att täcka företagets förväntade behov av inköp, försäljning eller egen förbrukning av rå- och stapelvaror,

2. även efter avtalets ingående har tillgodosett detta behov,

3. utformades för detta ändamål när det ingicks, och

4. förväntas regleras genom leverans av varan.

14 d §

Om värdering sker enligt 14 a §, skall värdeförändringen sedan föregående balansdag redovisas i resultaträkningen.

I följande fall gäller att värdeförändringen skall redovisas i en fond för verkligt värde i stället för i resultaträkningen:

1. värdeförändringen avser ett säkringsinstrument och de tillämpade principerna för säkringsredovisning tillåter att en del av eller hela värdeförändringen inte redovisas i resultaträkningen, eller

2. värdeförändringen är orsakad av en kursförändring på en monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i en utländsk enhet.

En värdeförändring på en finansiell tillgång som inte innehas för handelsändamål och inte heller är ett derivatinstrument får redovisas i fonden för verkligt värde i stället för i resultaträkningen.

När det inte längre finns skäl att redovisa ett belopp i fonden för

verkligt värde, skall fonden justeras och beloppet i stället tas upp i resultaträkningen.

Värdering av säkrade poster

14 e §

Om en tillgång, avsättning eller skuld eller en del därav har säkrats mot ett finansiellt instrument som värderas enligt 14 a §, skall också den säkrade posten värderas enligt den paragrafen, om de tillämpade principerna för säkringsredovisning tillåter det. Därvid skall 14 d § tillämpas.

5 kap.

Finansiella instrument

4 a §

Om finansiella instrument värderas enligt 4 kap. 14 a §, gäller följande.

För varje kategori av finansiella instrument skall upplysningar lämnas om

- 1. bokfört värde, och*
- 2. i vilken utsträckning förekommande värdeförändringar har redovisats i resultaträkningen eller i fonden för verkligt värde.*

För varje kategori av derivatinstrument skall upplysningar även lämnas om

- 1. omfattningen och typen av instrument, och*
- 2. viktiga villkor som kan påverka storleken av, tidpunkten för eller säkerheten i framtida kassaflöden.*

Om värderingen har gjorts enligt 4 kap. 14 a § andra stycket tredje meningen, skall väsentliga antaganden som har gjorts vid tillämpningen av de använda värderingsmodellerna och värderingsmetoderna anges.

4 b §

Om finansiella instrument inte värderas enligt 4 kap. 14 a §, gäller följande.

För varje kategori av derivatinstrument skall upplysningar lämnas om

- 1. det värde till vilket instrumenten skulle ha värderats vid en tillämpning av 4 kap. 14 a §, och*
- 2. omfattningen och typen av instrument.*

I fråga om finansiella anläggningstillgångar som enligt 4 kap. 14 a–14 c §§ får värderas till verkligt värde och vilkas bokförda värde är högre än det verkliga värdet skall upplysningar lämnas om

- 1. bokfört värde och det verkliga värdet, och*
- 2. skälen till att det bokförda värdet inte har skrivits ner och det stöd som finns för antagandet att det bokförda värdet kommer att återvinnas.*

Andra stycket gäller inte företag som avses i 3 kap. 8 § andra stycket.

4 c §

Föreskrifterna i 4 a § och 4 b § skall även tillämpas på sådana avtal som enligt 4 kap. 14 c § skall anses som derivatinstrument.

*Uppskrivningsfond**Uppskrivningsfond och fond för verkligt värde**5 §*

Om uppskrivningsfondens storlek eller sammansättning har ändrats under räkenskapsåret, skall uppgift lämnas om

Om storleken eller sammansättningen av uppskrivningsfonden eller fonden för verkligt värde har ändrats under räkenskapsåret, skall uppgift lämnas om

- 1. fondens storlek vid räkenskapsårets början och slut,*
- 2. belopp som har satts av till fonden under räkenskapsåret, och*
- 3. belopp som har överförts från fonden eller på annat sätt har tagits i anspråk med uppgift om hur beloppet har använts.*

6 kap.**1 §⁴**

Förvaltningsberättelsen skall innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat.

Upplysningar skall även lämnas om

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna, men som är viktiga för bedömningen av företagets ställning och resultat,
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för företaget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut,
3. företagets förväntade framtida utveckling,
4. företagets verksamhet inom forskning och utveckling,
5. företagets filialer i utlandet,
6. antal och nominellt belopp för egna aktier som innehas av företaget, den andel av aktiekapitalet som dessa aktier utgör samt storleken av den ersättning som har betalats för aktierna,
7. antal och nominellt belopp för de egna aktier som har förvärvats under räkenskapsåret, den andel av aktiekapitalet som dessa aktier utgör samt storleken av den ersättning som har betalats,
8. antal och nominellt belopp för de egna aktier som har överlåtits under räkenskapsåret, den andel av aktiekapitalet som dessa aktier utgör samt storleken av den ersättning som har erhållits, och
9. skälen för de förvärv eller överlåtelser av egna aktier som har skett under räkenskapsåret.

Om det är väsentligt för bedömningen av företagets ställning och resultat, skall det även lämnas följande upplysningar avseende användningen av finansiella instrument:

1. mål och tillämpade principer för finansiell riskstyrning jämte, för varje viktig typ av planerad affärshändelse där säkringsredovisning används, tillämpade principer för säkring, och

2. exponering för prISRISKEr, kreditrisker, likviditetsrisker och kassaflödesrisker.

Utöver sådan information om verksamhetens miljöpåverkan som skall lämnas enligt första och andra styckena skall företag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken (1998:808) lämna upplysningar i övrigt om verksamhetens påverkan på den yttre miljön.

Andra stycket 3 och 5 gäller inte företag som avses i 3 kap. 8 § andra stycket.

Andra stycket 3 och 5 samt tredje stycket gäller inte företag som avses i 3 kap. 8 § andra stycket.

⁴ Senaste lydelse 2000:73.

7 kap.**18 §⁵**

Sammanställning avseende moderföretag och dotterföretag skall göras enligt någon av de metoder som anges i 19–22 §§, 23 eller 24 §.

Sammanställning avseende moderföretag och dotterföretag skall göras enligt någon av de metoder som anges i 19–22 a §§, 23 eller 24 §.

22 a §

Om ett företag har förvärvat ett annat företag genom att betala med andelar som det självt har gett ut och kontrollen över det förvärvande företaget som en följd av det har övergått till nya ägare (omvänt förvärv), skall vid tillämpningen av 19–22 §§ det förvärvade företaget anses som moderföretag och det förvärvande företaget anses som dotterföretag.

Bilaga 1⁶

Uppställningsform för balansräkningen (kontoform)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

A. Eget kapital, med uppgift om vad som utgör fritt eget kapital och bundet eget kapital

Aktiebolag:***I. Aktiekapital******II. Överkursfond******III. Uppskrivningsfond******IV Andra fonder***

1. Reservfond

2. Övrigt

Aktiebolag:***I. Aktiekapital******II. Överkursfond******III. Uppskrivningsfond******IV. Andra fonder***

1. Reservfond

2. *Fond för verkligt värde*

3. Övrigt

V. Balanserad vinst eller förlust***VI. Årets resultat******V. Balanserad vinst eller förlust******VI. Årets resultat*****Ekonomiska föreningar:*****I. Inbetalda insatser och emissionsinsatser*****Ekonomiska föreningar:*****I. Inbetalda insatser och emissionsinsatser***

⁵ Senaste lydelse 1999:1112.

⁶ Senaste lydelse 2000:73.

1. Medlemsinsatser
2. Förlagsinsatser
- II. Uppskrivningsfond**
- III. Andra fonder**
1. Reservfond
2. Övrigt

IV. Balanserad vinst eller förlust
V. Årets resultat

Övriga företag:

- I. Eget kapital vid räkenskaps-
årets början**
- II. Insättningar eller uttag under
året**
- III. Årets resultat**
- IV. Eget kapital vid
räkenskapsårets slut**

1. Medlemsinsatser
2. Förlagsinsatser
- II. Uppskrivningsfond**
- III. Andra fonder**
1. Reservfond
2. Fond för verkligt värde
3. Övrigt

IV. Balanserad vinst eller förlust
V. Årets resultat

Övriga företag:

- I. Eget kapital vid räkenskaps-
årets början**
- II. Insättningar eller uttag under
året**
- III. Förändringar i fonden för
verkligt värde**
- IV. Årets resultat**
- V. Eget kapital vid räkenskapsårets slut**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2003.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

dels att 4 kap. 6 och 7 §§ skall upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 4 kap. 6 § skall utgå,
dels att nuvarande 4 kap. 8 § skall betecknas 4 kap. 6 §,
dels att rubriken närmast före 4 kap. 8 § skall sättas närmast före nya 4 kap. 6 §,
dels att 4 kap. 1, 2, 5 och nya 6 §§, 5 kap. 1, 3 och 4 §§, 6 kap. 1 och 2 §§, rubrikerna närmast före 4 kap. 2 § och 6 kap. 2 § samt bilaga 1 skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

1 §²

Med beaktande av vad som föreskrivs i 2 § skall följande bestämmelser om värderingen i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första stycket och 2 § om vad som är anläggningstillgångar och omsättningstillgångar,

3 § om anskaffningsvärde för anläggningstillgångar,

4 § om avskrivning av anläggningstillgångar,

5 § om nedskrivning av anläggningstillgångar,

6–8 §§ om uppskrivning av anläggningstillgångar,

9 § första–fjärde styckena om värdering av omsättningstillgångar,

10 § om värdering av pågående arbeten,

11 § första och andra styckena om varulagrets anskaffningsvärde,

12 § om redovisning till bestämd mängd och fast värde,

14 § om egna aktier,

*14 a–14 d §§ om värdering av
finansiella instrument,*

*14 e § om värdering av säkrade
poster,*

15 § om periodisering av vissa belopp vid upptagande av lån, samt

16 § om omräkning av förlagsinsatser.

Särskilda regler om uppskrivningar och uppskrivningsfond

Särskilda regler om uppskrivningar, uppskrivningsfond och finansiella instrument

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG av den 27 september 2001 om ändring av direktiven 78/660/EEG, 83/349/EEG och 86/635/EEG med avseende på värderingsreglerna för årsbokslut och sammanställd redovisning i vissa typer av bolag samt i banker och andra finansiella institut (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28, Celex 32001L0065).

² Senaste lydelse 2000:43.

2 §

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas med följande avvikelser:

1. I en bank krävs för uppskrivning av anläggningstillgång enligt 6 § första stycket Finansinspektionens medgivande.

2. I en sparbank får uppskrivningsbeloppet, vid uppskrivning enligt 6 § första stycket, tas i anspråk för avsättning till reservfond, och uppskrivningsfonden, i stället för vad som sägs i 7 §, tas i anspråk för avsättning till reservfond.

3. En bank får inte tillämpa 7 § första stycket 2 om användande av uppskrivningsfonden för täckande av förlust.

4. Finansiella instrument skall tas upp till sitt verkliga värde om det är förenligt med 14 a §.

5 §

Om det belopp som erlagts för räntebärande värdepapper eller lånefordringar överstiger eller underskrider det belopp som skall erhållas på förfallodagen (överkurs respektive underkurs), skall mellanskillnaden periodiseras.

Om erlagt belopp för räntebärande värdepapper eller lånefordringar som inte tas upp till sitt verkliga värde enligt 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) överstiger eller underskrider det belopp som skall erhållas på förfallodagen (överkurs respektive underkurs), skall mellanskillnaden periodiseras.

Vid beräkning av anskaffningsvärdet för räntebärande värdepapper och lånefordringar skall sådan periodisering av över- eller underkurs som avses i första stycket beaktas.

En periodisering enligt första stycket får underlåtas under samma förutsättningar som de som anges i 4 kap. 15 § andra meningen årsredovisningslagen (1995:1554). Om en periodisering underlåts skall upplysning om förhållandet lämnas i en not.

En periodisering enligt första stycket får underlåtas under samma förutsättningar som de som anges i 4 kap. 15 § andra meningen årsredovisningslagen. Om en periodisering underlåts skall upplysning om förhållandet lämnas i en not.

8 §³

Tillgångar och skulder i annan valuta än redovisningsvalutan skall omräknas enligt växelkursen på balansdagen, om de inte genom särskilda åtgärder skyddas mot eller utgör skydd mot valutakursförändringar.

6 §

Tillgångar och skulder i annan valuta än redovisningsvalutan som inte tas upp till sitt verkliga värde enligt 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) skall omräknas enligt växelkursen på balansdagen, om de inte genom särskilda åtgärder skyddas mot eller utgör skydd mot valutakursförändringar.

³ Senaste lydelse 2000:43.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar samt sådana finansiella anläggningstillgångar som utgörs av andelar får utan hinder av första stycket omräknas efter anskaffningskursen vid förvärvet.

5 kap.

1 §⁴

Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna lag skall årsredovisningen innehålla de upplysningar som anges i 3–6 §§ nedan. Upplysningarna skall lämnas i noter. Om det inte står i strid med kravet på överskådlighet, får upplysningarna i stället lämnas i balansräkningen eller resultaträkningen. Vidare skall, med beaktande av vad som föreskrivs i 2 §, följande bestämmelser om tilläggsupplysningar i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § andra stycket om hänvisningar till noter,

2 § om värderings- och omräkningsprinciper,

3 § om anläggningstillgångar,

4 § om uppgifter om taxeringsvärden,

4 a §, 4 b § första–tredje styckena och 4 c § om finansiella instrument,

5 § om uppskrivningsfond,

5 § om uppskrivningsfond och fond för verkligt värde,

8 och 9 §§ om uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag,

12 § om lån till ledande befattningshavare,

13 § om konvertibla lån,

14 § andra och tredje styckena om förändringar i eget kapital m.m.,

16 § första stycket och 17 § första stycket om upplysningar om skatt,

18 § om medelantalet anställda under räkenskapsåret,

19–21 §§ om löner, andra ersättningar och sociala kostnader,

22 § om pensioner och liknande förmåner,

23 § om tidigare styrelse och verkställande direktör,

24 § om suppleanter och vice verkställande direktör,

25 § om avtal om avgångsvederlag, samt

26 § om uppgift om moderföretag.

3 §⁵

Utöver vad som följer av 1 § skall följande uppgifter lämnas om tillgångar:

1. För överlåtbara värdepapper skall *lämnas uppgift* om skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde, *varvid särskilt skall anges den del som avser värdepapper redovisade som omsättningstillgångar.*

1. För överlåtbara värdepapper *som inte tas upp till sitt verkliga värde enligt 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen (1995:1554) skall uppgift lämnas* om skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. *Den del som avser värdepapper som tas upp till det*

⁴ Senaste lydelse 1999:1113.

⁵ Senaste lydelse 2000:74.

2. Om det bokförda värdet för räntebärande värdepapper överstiger eller underskrider det belopp som skall infrias på förfallodagen skall mellanskillnaden anges. Summan av överstigande belopp skall anges för sig och summan av underskridande belopp skall anges för sig.

3. Större belopp i posten Övriga tillgångar (post 12) skall specificeras till sin storlek och art.

4. För varje tillgångspost skall uppdelningen i omsättningstillgångar och anläggningstillgångar anges.

lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet enligt 9 § samma kapitel skall anges särskilt.

2. Om det bokförda värdet för räntebärande värdepapper som inte tas upp till sitt verkliga värde enligt 4 kap. 14 a § årsredovisningslagen överstiger eller underskrider det belopp som skall infrias på förfallodagen, skall mellanskillnaden anges. Summan av överstigande belopp skall anges för sig och summan av underskridande belopp skall anges för sig.

4. Varje tillgångspost skall delas upp i sådana tillgångar som enligt 4 kap. årsredovisningslagen tas upp

a) med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 3 §,

b) till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet enligt 9 §, och

c) till sitt verkliga värde enligt 14 a §.

4 §⁶

Utöver vad som följer av 1 § skall följande uppgifter lämnas om skulder och eget kapital:

1. För varje efterställd skuld som uppgår till mer än tio procent av samtliga efterställda skulder, skall uppgift lämnas om lånebelopp, lånevaluta, räntesats, förfallodag, omständigheter som kan medföra förtida återbetalning, efterställningsvillkoren samt förutsättningar och villkor för betalning på förfallodagen eller för konvertering. Vidare skall sammanfattande upplysningar lämnas om vilka regler som gäller för övriga efterställda skulder.

2. Större belopp i posten Övriga skulder (post 4) skall specificeras till sin storlek och art.

3. I bankaktiebolag och andra aktiebolag som omfattas av denna lag skall eget kapital delas upp i bundet eget kapital och fritt eget kapital eller ansamlad förlust. Under bundet eget kapital skall tas upp Aktiekapital, Överkursfond, Uppskrivningsfond, Reservfond

3. I bankaktiebolag och andra aktiebolag som omfattas av denna lag skall eget kapital delas upp i bundet eget kapital och fritt eget kapital eller ansamlad förlust. Under bundet eget kapital skall tas upp Aktiekapital, Överkursfond, Uppskrivningsfond och Reserv-

⁶ Senaste lydelse 2002:151.

och *Fond för orealiserade vinster*. Under fritt eget kapital skall tas upp fria fonder, var för sig, balanserad vinst eller förlust samt vinst eller förlust för räkenskapsåret. Balanserad förlust och förlust för räkenskapsåret tas därvid upp som avdragsposter.

4. I sparbank skall eget kapital delas upp i fonder och vinst eller förlust för räkenskapsåret. Med fonder avses Grundfond, Uppskrivningsfond, Reservfond, *Fond för orealiserade vinster* samt Garantifond. Benämningen fond får inte användas för annat belopp i balansräkningen. Förlust för räkenskapsåret tas upp som avdragspost.

5. I medlemsbank, kreditmarknadsförening och i institut för elektroniska pengar som är en ekonomisk förening skall eget kapital delas upp i bundet eget kapital och fritt eget kapital eller ansamlad förlust. Under bundet eget kapital skall tas upp Insatskapital, Uppskrivningsfond, Reservfond och *Fond för orealiserade vinster*. Medlemsinsatser och förlagsinsatser skall redovisas var för sig. Under fritt eget kapital skall tas upp fria fonder, var för sig, balanserad vinst eller förlust samt vinst eller förlust för räkenskapsåret. Balanserad förlust och förlust för räkenskapsåret tas därvid upp som avdragsposter.

fond. Under fritt eget kapital skall tas upp fria fonder, var för sig, balanserad vinst eller förlust samt vinst eller förlust för räkenskapsåret. Balanserad förlust och förlust för räkenskapsåret tas därvid upp som avdragsposter.

4. I sparbank skall eget kapital delas upp i fonder och vinst eller förlust för räkenskapsåret. Med fonder avses Grundfond, Uppskrivningsfond, Reservfond, *Fond för verkligt värde* samt Garantifond. Benämningen fond får inte användas för annat belopp i balansräkningen. Förlust för räkenskapsåret tas upp som avdragspost.

5. I medlemsbank, kreditmarknadsförening och i institut för elektroniska pengar som är en ekonomisk förening skall eget kapital delas upp i bundet eget kapital och fritt eget kapital eller ansamlad förlust. Under bundet eget kapital skall tas upp Insatskapital, Uppskrivningsfond och Reservfond. Medlemsinsatser och förlagsinsatser skall redovisas var för sig. Under fritt eget kapital skall tas upp fria fonder, var för sig, balanserad vinst eller förlust samt vinst eller förlust för räkenskapsåret. Balanserad förlust och förlust för räkenskapsåret tas därvid upp som avdragsposter.

6. Aktiebolag, medlemsbanker och ekonomiska föreningar som omfattas av denna lag skall lämna närmare upplysningar om det belopp av fritt eget kapital som inte kan anses utdelningsbart med hänsyn till tillämpliga bestämmelser om kapitalskydd enligt rörelseregistern för kreditinstitut och värdepappersbolag, samt om de förhållanden som motiverar bedömningen.

6. Om en sparbank har bidrag

7. Om en sparbank har bidrag

till garantifonden i annan valuta än i redovisningsvalutan, skall dessa räknas om enligt växelkursen på balansdagen. Skillnaden mellan det omräknade beloppet och motsvarande belopp vid räkenskapsårets ingång, skall föras mot Andra fonder.

till garantifonden i annan valuta än i redovisningsvalutan, skall dessa räknas om enligt växelkursen på balansdagen. Skillnaden mellan det omräknade beloppet och motsvarande belopp vid räkenskapsårets ingång, skall föras mot Andra fonder.

6 kap.

1 §⁷

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

1 § första–tredje styckena om förvaltningsberättelsens innehåll, 1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.,

3 § första stycket om vissa upplysningar om ekonomiska föreningar, samt

5 § om finansieringsanalys.

Särskilda upplysningar i medlemsbanker

Särskilda upplysningar i förvaltningsberättelsen

2 §⁸

Utöver vad som följer av 1 § skall följande upplysningar lämnas i förvaltningsberättelsen:

En medlemsbank skall i förvaltningsberättelsen även ange summorna av insatsbelopp som skall återbetalas under nästa räkenskapsår enligt 4 kap. 1 och 3 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

1. En medlemsbank skall ange summorna av insatsbelopp som skall återbetalas under nästa räkenskapsår enligt 4 kap. 1 och 3 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

2. I ett förslag till dispositioner enligt 6 kap. 2 § första meningen årsredovisningslagen (1995:1554) skall styrelsen ange de överväganden som gjorts med hänsyn till tillämpliga bestämmelser om kapitalskydd enligt rörelselagarna för kreditinstitut och värdepappersbolag.

⁷ Senaste lydelse 1999:1113.

⁸ Senaste lydelse 1999:1113.

*Bilaga 1⁹**Uppställningsform för balansräkning*

SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL

1. Skulder till kreditinstitut
2. In- och upplåning från allmänheten
 - a) Inlåning
 - b) Upplåning
3. Emitterade värdepapper m.m.
 - a) Emitterade skuldebrev
 - b) Övriga
4. Övriga skulder
5. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
6. Avsättningar
 - a) Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser
 - b) Avsättningar för skatter
 - c) Övriga avsättningar
7. Efterställda skulder
8. Obeskattade reserver
9. Aktiekapital / Grundfond / Insatskapital
10. Överkursfond
11. Uppskrivningsfond
12. Andra fonder
 - a) Reservfond
 - b) *Fond för orealiserade vinster* b) *Fond för verkligt värde*
 - c) Garantifond
 - d) Övriga fonder
13. Balanserad vinst eller förlust
14. Årets resultat

Summa skulder, avsättningar och eget kapital

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2003.

2. Äldre bestämmelser i 4 kap. 1, 2 och 6 §§ får tillämpas för räkenskapsår som avslutas senast den 31 december 2004.

3. Företag som tillämpar punkten 2 skall tillämpa 4 kap. 7 §, 5 kap. 3 och 4 §§ samt bilaga 1 i deras äldre lydelse.

⁹ Senaste lydelse 2000:74.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 §, 5 kap. 2 §, 6 kap. 1 § och 7 kap. 4 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

2 §¹

De i 1 § angivna bestämmelserna i 4 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas med följande avvikelser:

1. 2 § tillämpas på immateriella tillgångar (B).
2. 3 § skall tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.
2. 3 § skall *med undantag för hänvisningarna till 14 a och 14 e §§* tillämpas på samtliga tillgångar, om inte annat följer av detta kapitel.

3. 4 § skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) - utom när de värderas till verkligt värde enligt 5 § i detta kapitel - samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande skall brukas eller innehas.

4. a) 5 § skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C) - utom när de värderas till verkligt värde enligt 5 § i detta kapitel - samt dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande skall brukas eller innehas.

b) 5 § andra stycket skall tillämpas endast på placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II), andra finansiella placeringstillgångar än aktier och andelar (C.III.2-7) samt depåer hos företag som avgivit återförsäkring (C.IV) - utom när tillgångarna värderas till verkligt värde enligt 5 § i detta kapitel.

c) Sådana andra finansiella placeringstillgångar som utgörs av aktier och andelar (C.III.1) skall skrivas ned till det lägre värde som tillgången har på balansdagen även om det inte kan antas att värdenedgången är varaktig.

5. a) 6 och 8 §§ gäller endast skadeförsäkringsbolag och skall tillämpas på placeringstillgångar (C) - utom när de värderas till verkligt värde enligt 5 § i detta kapitel - samt på sådana tillgångar hänförliga till materiella tillgångar och varulager (G.I) som stadigvarande skall innehas eller brukas.

b) Aktier och andelar i koncernföretag och intresseföretag får inte skrivas upp till högre värde än vad som medges av Finansinspektionen.

¹ Senaste lydelse 2000:75.

6. Uppskrivningsbelopp enligt 6 § får endast användas för ökning av aktiekapitalet genom fondemission eller för avsättning till en uppskrivningsfond (AA.III).

7. 7 § första stycket 2 och andra stycket om användning av uppskrivningsfonden för att täcka förlust får inte tillämpas.

8. 9 § skall tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande skall brukas eller innehas.

8. 9 § skall *med undantag för hänvisningarna till 14 a och 14 e §§* tillämpas på dels fordringar (F), dels kassa och bank (G.II), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som inte stadigvarande skall brukas eller innehas.

9. 12 § skall tillämpas på materiella tillgångar och varulager (G.I).

5 kap.

2 §²

De i 1 § angivna bestämmelserna i 5 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas med följande avvikelser:

1. a) 3 § första stycket skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels byggnader och mark (C.I), dels placeringar i koncernföretag och intresseföretag (C.II).

b) 3 § andra och tredje styckena skall tillämpas på dels immateriella tillgångar (B), dels placeringstillgångar (C), dels sådana materiella tillgångar och varulager (G.I) och övriga tillgångar (G.III) som stadigvarande skall brukas eller innehas.

2. 4 § skall tillämpas på byggnader och mark (C.I).

3. 5 § skall *tillämpas enbart i fråga om uppskrivningsfond.*

3. 7 § skall i stället för inköp och försäljning gälla mottagen och avgiven återförsäkring.

4. 7 § skall i stället för inköp och försäljning gälla mottagen och avgiven återförsäkring.

4. Fråga om tillstånd enligt 9 § andra stycket att utelämna uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag prövas av Finansinspektionen.

5. Fråga om tillstånd enligt 9 § andra stycket att utelämna uppgifter om dotterföretag och vissa andra företag prövas av Finansinspektionen.

5. 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter skall tillämpas endast beträffande de skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

6. 10 § andra stycket om kort- och långfristiga balansposter skall tillämpas endast beträffande de skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen.

6. 12 § tredje stycket om lån till ledande befattningshavare skall tillämpas om företaget lämnat lån till eller ställt säkerhet till förmån

7. 12 § tredje stycket om lån till ledande befattningshavare skall tillämpas om företaget lämnat lån till eller ställt säkerhet till förmån

² Senaste lydelse 2000:75.

för någon annan med stöd av tillstånd enligt 12 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

7. Utgifter och inkomster enligt 14 § andra stycket för egna aktier skall redovisas mot bundet eget kapital i livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst.

8. Utöver upplysningar enligt 18 § skall även uppgift lämnas om medelantalet anställda uppdelat på kontorstjänstemän, fälttjänstemän och övriga anställda i Sverige. Dessutom skall medelantalet fritidsombud och specialombud i Sverige anges var för sig.

9. Uppgift enligt 20 § första stycket 2 om löner och ersättningar till anställda skall delas upp på kontorstjänstemän, fälttjänstemän och övriga anställda i Sverige. Dessutom skall ersättningsbeloppen för fritidsombud och specialombud i Sverige anges för varje grupp.

för någon annan med stöd av tillstånd enligt 12 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (1982:713).

8. Utgifter och inkomster enligt 14 § andra stycket för egna aktier skall redovisas mot bundet eget kapital i livförsäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst.

9. Utöver upplysningar enligt 18 § skall även uppgift lämnas om medelantalet anställda uppdelat på kontorstjänstemän, fälttjänstemän och övriga anställda i Sverige. Dessutom skall medelantalet fritidsombud och specialombud i Sverige anges var för sig.

10. Uppgift enligt 20 § första stycket 2 om löner och ersättningar till anställda skall delas upp på kontorstjänstemän, fälttjänstemän och övriga anställda i Sverige. Dessutom skall ersättningsbeloppen för fritidsombud och specialombud i Sverige anges för varje grupp.

6 kap.

1 §³

Följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) skall tillämpas:

1 § första–tredje styckena om förvaltningsberättelsens innehåll, samt 1 § första, *andra och fjärde* styckena om förvaltningsberättelsens innehåll, samt

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m.

7 kap.

4 §⁴

För koncernredovisningen gäller i tillämpliga delar

1. de allmänna bestämmelserna om årsredovisningen i 2 kap. 2 §, med undantag för hänvisningarna till 2 kap. 1–3 §§ årsredovisningslagen (1995:1554),

2. bestämmelserna om balansräkning och resultaträkning i 3 kap., med det tillägget att vad som avsatts till kapitalandelsfonden skall tas upp i koncernbalansräkningen som bundet eget kapital under Andra fonder (AA.V),

3. bestämmelserna om värderingsregler i 4 kap.,

³ Senaste lydelse 1998:11.

⁴ Lydelse enligt SFS 2002:1064.

4. bestämmelserna om tilläggsuppgifter i 5 kap., med undantag för 2 § 4 och hänvisningarna till 5 kap. 8, 9, 18 a § och 26 §§ årsredovisningslagen, samt

5. bestämmelserna om uppgifterna i förvaltningsberättelsen i 6 kap. 1 och 2 §§, med undantag för hänvisningen till 6 kap. 2 § årsredovisningslagen.

4. bestämmelserna om tilläggsuppgifter i 5 kap., med undantag för 2 § 3 och 5 samt hänvisningarna till 5 kap. 8, 9, 18 a och 26 §§ årsredovisningslagen, samt

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången för det räkenskapsår som inleds närmast efter den 31 december 2003.

4 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 4 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

4 §¹

Styrelserna för överlåtande och, vid absorption, övertagande bolag skall upprätta en gemensam, dagtecknad fusionsplan. Planen skall under-tecknas av styrelsen i vart och ett av bolagen. I planen skall det för varje bolag anges

1. firma, organisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,
1. firma, *bolagskategori*, orga-nisationsnummer och den ort där styrelsen skall ha sitt säte,
2. hur många aktier i det övertagande bolaget som skall lämnas för ett angivet antal aktier i överlåtande bolag samt vilken kontant ersättning som skall lämnas som fusionsvederlag,
3. den tidpunkt och de övriga villkor som skall gälla för utlämnandet av fusionsvederlaget,
4. från vilken tid och på vilka villkor de aktier som lämnas såsom fusionsvederlag medför rätt till utdelning i det övertagande bolaget,
5. den planerade tidpunkten för överlåtande bolags upplösning,
6. vilka rättigheter i det övertagande bolaget som skall tillkomma innehavare av aktier, skuldebrev och andra värdepapper med särskilda rättigheter i överlåtande bolag eller vilka åtgärder som i övrigt skall vidtas till förmån för de nämnda innehavarna,
7. arvode och annan särskild förmån som med anledning av fusionen skall lämnas till en styrelseledamot, en verkställande direktör eller en revisor i överlåtande eller övertagande bolag.

Till fusionsplanen skall fogas

1. en kopia av bolagens årsredovisningar för de senaste tre räkenskapsåren samt
2. uppgifter motsvarande delårsrapport enligt 9 kap. 3 och 4 §§ årsredovisningslagen (1995:1554) eller, i förekommande fall, 9 kap. 3 § 3 lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, om fusionsplanen har upprättats senare än sex månader efter utgången av det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisning och revisionsberättelse har lämnats. Uppgifterna skall avse tiden från utgången av nämnda räkenskapsår till en dag som infaller tidigast tre månader innan fusionsplanen upprättas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

¹ Senaste lydelse 1995:1555.